

ผลของการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายหลักคือ การศึกษาการเลื่อนตำแหน่งต่าง ๆ ของศึกษานิเทศก์อำเภอและศึกษานิเทศก์จังหวัด ซึ่งเป็นทางอาชีพ (Career path) ไปสู่ตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอและศึกษานิเทศก์จังหวัดดังกล่าว ดังนั้นในตอนแรกจะเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับตำแหน่งต่าง ๆ ที่ได้รับก่อนที่จะได้เลื่อนตำแหน่งขึ้นเป็นศึกษานิเทศก์ โดยแยกออกเป็น 2 พวก คือ ศึกษานิเทศก์อำเภอพวกหนึ่งและศึกษานิเทศก์จังหวัดอีกพวกหนึ่ง ในตอนที่ 2 จะเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับความคิดเห็นและประสบการณ์ในการทำงานของศึกษานิเทศก์ที่ได้จากการวิจัยสนาม (Field Research)

ศึกษานิเทศก์จังหวัด

ตารางที่ 1

สถานที่เริ่มให้รับราชการของศึกษานิเทศก์จังหวัด

สถานที่เข้ารับราชการ	จำนวน	%
รับราชการในจังหวัดที่เกิด	3	4.23
รับราชการในภาคเดียวกับจังหวัดที่เกิด	45	63.38
รับราชการในต่างจังหวัดคนละภาคกับจังหวัดที่เกิด	23	32.39
รวม	N = 71	100.00

จากตารางที่ 1 จะเห็นว่าปัจจุบันนี้ศึกษาธิการจังหวัดที่กำลังรับราชการอยู่ในภูมิลำเนาเดิม (จังหวัดที่เกิด) มีน้อยมากคือเพียง 4.23% เท่านั้น แต่ผู้ที่ไปศึกษาธิการในจังหวัดที่เป็นภาคเดียวกับภูมิลำเนาเดิมนั้นมีมากกว่าครึ่ง คือมีถึง 63.38 % ส่วนผู้ที่รับราชการในตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัดในต่างจังหวัดที่คนละภาคกับภูมิลำเนาเดิมมี 32.39 %

ตารางที่ 2

พื้นความรู้สามัญ ของศึกษาธิการจังหวัด

พื้นความรู้สามัญ	จำนวน	%
ต่ำกว่า ม.6 หรือ ม.ศ.3	10	14.08
ม.6 หรือ ม.ศ.3	51	71.83
ต่ำกว่า ม.8 หรือ ม.ศ.5 แต่สูงกว่า ม.6 หรือ ม.ศ.3	2	2.82
ม.8 หรือ ม.ศ.5 หรือ ต.อ.2	8	11.27
รวม	N = 71	100.00

จากตารางที่ 2 จะเห็นว่าพื้นความรู้สามัญของศึกษาธิการจังหวัดที่ต่ำกว่าระดับ ม.ศ.3 หรือ ม.6 เติมยังมีอยู่ 14.08 % ส่วนพื้นความรู้สามัญระดับ ม.ศ.3 หรือ ม.6 เติม ของศึกษาธิการจังหวัดมีมากที่สุดถึง 71.83 % ผู้ที่มีวุฒิสมาญ์สูงกว่า ม.ศ.3 หรือ ม.6 แต่ต่ำกว่า ม.8 หรือ ม.ศ.5 มีเพียง 2.82 % และผู้ที่มีพื้นความรู้สามัญในระดับ ม.ศ.5 หรือ ม.8 หรือ ต.อ. 2 มีเพียง 11.27 %

ตารางที่ 3

วุฒิทางครูของศึกษานิเทศก์จังหวัด

วุฒิทางครู	จำนวน	%
ไม่มีวุฒิทางครู	1	1.41
วุฒิกฎ ว. หรือ พ.	1	1.41
ป.ป. หรือ พ.ป.	19	26.76
ป.ม. หรือ พ.ม.	17	23.94
ปริญญาตรีทางการศึกษาหรือกฎหมาย	15	21.13
ปริญญาโท	18	25.35
รวม	N= 71	100.00

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 3 จะเห็นว่า ปัจจุบันนี้ยังมีศึกษานิเทศก์จังหวัดที่ยังไม่มีวุฒิทางครูเลยอยู่ 1.41% และวุฒิกฎ ว. หรือ พ. ซึ่งเป็นวุฒิขั้นต่ำที่สุดมี 1.41% เช่นกัน ส่วนศึกษานิเทศก์จังหวัดที่มีวุฒิกฎ ป.ป. หรือ พ.ป. มีมากที่สุด คือมีอยู่ 26.76% ของทั้งหมด ผู้ที่มีวุฒิกฎ ป.ม. หรือ พ.ม. มี 23.94% ซึ่งอยู่ในอันดับสามของผู้ที่มีวุฒิกฎทั้งหมด ผู้ที่ได้ปริญญาตรีทางการศึกษาหรือทางกฎหมายมี 21.13 % และผู้ที่ได้ปริญญาโท มี 23.35% ซึ่งอยู่ในอันดับ 2 ของผู้ที่มีวุฒิกฎทั้งหมด

เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ที่วุฒิทางครูตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวน 46.48% และผู้ที่มีวุฒิทางครูต่ำกว่าปริญญาตรีมีจำนวน 53.52 %

ตารางที่ 4

ตำแหน่งเมื่อเริ่มเข้ารับราชการของศึกษาธิการจังหวัด

ตำแหน่ง	จำนวน	%	
ครูประชาบาล	13	18.31	85.92
ครูกรมอื่น ๆ	48	67.61	
เสมียนพนักงาน	7	9.86	
ตำแหน่งอื่น ๆ (ที่โอนมา)	1	1.41	
ศึกษาธิการอำเภอ	2	2.81	
รวม	N = 71	100.00	

จากตารางที่ 4 จะพบว่า การเริ่มเข้ารับราชการของศึกษาธิการจังหวัดในปัจจุบันโดยการเป็นครูประชาบาลมากอนมี 18.31 % และเป็นครูในสังกัดกรมอื่น ๆ มี 67.61 % ซึ่งเป็นจำนวนที่มากที่สุด ดังนั้นถ้าพูดรวม ๆ ว่าศึกษาธิการจังหวัดที่เคยเป็นครูมากอนถึง 85.92 % (18.31 + 67.61) ศึกษาธิการจังหวัดที่เริ่มเข้ารับราชการโดยเป็นเสมียนพนักงานมี 9.86 % และที่โอนมาจากตำแหน่งอื่น ๆ มี 1.41 % และผู้ที่เข้ารับราชการโดยเป็นศึกษาธิการอำเภอมี 2.81 %.

ตารางที่ 5

ตำแหน่งสุดท้ายที่ได้รับก่อนเป็นศึกษานิเทศก์จังหวัด

ตำแหน่ง	จำนวน	%
ครู	5	7.04
หัวหน้าแผนก	2	2.82
ศึกษานิเทศก์อำเภอ	27	38.03
ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด	37	52.11
รวม	N = 71	100.00

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 5 จะเห็นว่าศึกษานิเทศก์จังหวัดที่ได้รับตำแหน่งครั้งสุดท้ายโดยการเป็นครูก่อนดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์จังหวัด มี 7.04 % เป็นหัวหน้าแผนกแล้วได้เลื่อนตำแหน่งเป็นศึกษานิเทศก์จังหวัด มี 2.82 % ผู้ที่ได้เลื่อนตำแหน่งจากศึกษานิเทศก์อำเภอเป็นศึกษานิเทศก์จังหวัดมี 38.03 % และผู้ที่ได้เลื่อนตำแหน่งจากผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัดมีมากที่สุด คือมีถึง 52.11 %

ตารางที่ 5 ก.

ทางอาชีพของศึกษานิเทศก์

ทางอาชีพ	จำนวน	%
ครู - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - ศึกษานิเทศก์จังหวัด	23	32.39
ครู - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด - ศึกษานิเทศก์จังหวัด	19	26.76
ครู - ศึกษานิเทศก์จังหวัด	6	8.45
เสมียนพนักงาน - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด - ศึกษานิเทศก์จังหวัด	6	8.45
ครู - ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์ - ศึกษานิเทศก์จังหวัด	4	5.63
ครู - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - หัวหน้าแผนกศึกษานิเทศก์ (ส.ป.) - ศึกษานิเทศก์จังหวัด	2	2.81
ครู - ประจำแผนก - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด - ศึกษานิเทศก์อำเภอ	2	2.81
ครู - ศึกษานิเทศก์ - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด - ศึกษานิเทศก์จังหวัด	1	1.40
ครู - ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ - ประจำแผนก - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด - ศึกษานิเทศก์จังหวัด	1	1.40
เสมียนพนักงาน - ประจำแผนก - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด - ศึกษานิเทศก์จังหวัด	1	1.40
ทดลองปฏิบัติงานศึกษานิเทศก์อำเภอ - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด - ศึกษานิเทศก์จังหวัด	1	1.40

ตารางที่ 5 ก. (ต่อ)

ทางอาชีพของศึกษานิเทศก์

ทางอาชีพ	จำนวน	%
ศึกษานิเทศก์ประจำสำนักงานปลัดกระทรวง - ศึกษา นิเทศก์อำเภอ - ศึกษานิเทศก์จังหวัด	1	1.40
ครู - ศึกษานิเทศก์ - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - ศึกษานิเทศก์ จังหวัด	1	1.40
เสมียนพนักงาน - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - ศึกษานิเทศก์จังหวัด	1	1.40
ครู - ผู้ตรวจการประถมศึกษา - ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด - ศึกษานิเทศก์จังหวัด	1	1.40
ครู - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด - ศึกษา นิเทศก์อำเภอ - ศึกษานิเทศก์จังหวัด	1	1.40
รวม	N = 71	100.00

จากตารางที่ 5 ก. จะเห็นว่าทางอาชีพของศึกษานิเทศก์มาจากตำแหน่งครู - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - ศึกษานิเทศก์จังหวัด มีจำนวนมากที่สุดถึง 32.39% รองลงมาได้แก่ทางอาชีพที่มาจากครู - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด - ศึกษานิเทศก์จังหวัด ซึ่งมีจำนวน 26.76% ส่วนผู้ที่เป็นครู - ศึกษานิเทศก์จังหวัด มีจำนวน 8.45% และผู้ที่เป็นเสมียนพนักงาน - ศึกษานิเทศก์อำเภอ - ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด - ศึกษานิเทศก์จังหวัด มีจำนวน 8.45% เช่นเดียวกัน ที่เหลือมาจากตำแหน่งอื่น ๆ

ตารางที่ 6

อายุเมื่อเริ่มเข้ารับราชการของศึกษาธิการจังหวัด

อายุ	f	X	fX	$\bar{X} = \frac{cfX}{N}$	อายุมัธยฐาน (median)
25 - 29	4	27	108		
20 - 24	52	22	1144	21.2	21
15 - 19	15	17	255		
N = 71			cfX=1507	$\bar{X} = 21.2$	21

จากตารางที่ 6 จะเห็นว่าอายุเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของการเริ่มเข้ารับราชการของศึกษาธิการจังหวัดคือ 21.2 ปี ส่วนอายุมัธยฐาน (median) ของการเริ่มเข้ารับราชการของศึกษาธิการจังหวัดคือ 21 ปี

ตารางที่ 7

อายุเมื่อเริ่มเข้าดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด

อายุ	f	X	fX	$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$	อายุมัชฌิมฐาน (median)
50 - 54	12	52	624		
45 - 49	15	47	705		
40 - 44	17	42	714	42.2	42
35 - 39	18	37	666		
30 - 34	9	32	288		
	N = 71		$\sum fX = 2997$	$\bar{X} = 42.2$	42

จากตารางที่ 7 จะเห็นว่าอายุเฉลี่ยของการเริ่มเข้าดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด ($\bar{X}$) = 42.2 แต่ค่าของอายุมัชฌิมฐาน (median) ของศึกษาธิการจังหวัดเมื่อเริ่มเข้าดำรงตำแหน่ง คือ 42 ปี

ตารางที่ 8

อายุปัจจุบันของศึกษานิการจังหวัด

อายุ	f	X	fX	$\bar{X} = \frac{fX}{N}$	อายุมัธยฐาน (median)
56 - 60	19	58	1102		
51 - 55	21	53	1113		
46 - 50	7	48	336	49.6	52
41 - 45	12	43	516		
36 - 40	12	38	456		
	N = 71		$\Sigma fX = 3523$	$\bar{X} = 49.6$	52

จากตารางที่ 8 จะเห็นว่าค่าของอายุเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของศึกษานิการจังหวัดปัจจุบันคือ 49.6 แต่ค่าของอายุมัธยฐาน (median) ของอายุปัจจุบันของศึกษานิการจังหวัด คือ 52 ปี และศึกษานิการจังหวัดที่มีอายุน้อยที่สุด คือ 37 ปี และผู้ที่มีอายุมากที่สุดคือ 60 ปี

ตารางที่ ๕

วุฒิที่ได้เพิ่มขณะดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด

วุฒิเพิ่ม	จำนวน	%
ป.ม. หรือ พ.ม.	1	1.41
ปริญญาตรีทางการศึกษาหรือกฎหมาย	1	1.41
ปริญญาโท	8	11.27
ไปทำงานหรืออบรม ๓ เดือน	6	8.45
รวม	N = 16	22.54

จากตารางที่ ๕ จะเห็นว่าศึกษาธิการจังหวัดที่สามารถเพิ่มวุฒิทางครูให้แกตัวเองในขณะที่กำลังดำรงตำแหน่งมี 22.54 % เท่านั้น และในจำนวนนี้ปรากฏว่าผู้ที่ได้เพิ่มวุฒิ ป.ม. หรือ พ.ม. มี 1.41% ผู้ที่ได้ปริญญาตรีทางการศึกษาหรือทางกฎหมายมี 1.41% เช่นกัน ผู้ที่สามารถเพิ่มวุฒิศรระดับปริญญาโทมี 11.27% ซึ่งมากที่สุด ส่วนผู้ที่ผ่านการอบรม 3 เดือนหรือได้มีโอกาสไปทำงานต่างประเทศมี 8.45 % เท่านั้น

ตารางที่ 10

ช่วงเวลา (gap) ที่ใช้ในการเพิ่มวุฒิของศึกษานิเทศก์จังหวัด (คิดเป็นปี)

เวลา	f	X	fX	$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$	%
7 - 9	1	8	8		
4 - 6	3	5	15	3.88	11.27
1 - 3	4	2	8		
	$N^* = 8$		$\sum fX = 31$	$\bar{X} = 3.88$	

หมายเหตุ : * ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่หรือผู้ที่ได้รับการอบรม 3 เดือน หรือไปปฏิบัติงานต่างประเทศไม่นำมาคิด

จากตารางที่ 10 จะเห็นว่าในจำนวนศึกษานิเทศก์ทั้งหมด 71 คนนั้นผู้ที่ใช้เวลาในการเพิ่มวุฒิได้แล้วในขณะที่ทำการวิจัยนี้มีเพียง 11.27% เท่านั้น และช่วงระยะเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการเพิ่มวุฒิคือประมาณ 4 ปี (3.88 ปี)

ตารางที่ 11

เงินเดือนเมื่อเริ่มเข้ารับตำแหน่งศึกษานิเทศก์ (คิดเป็นเงินบาท)

เงินเดือน	f	X	fX	$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$	เงินเดือนมัธยฐาน (median)
2600-3200	47	2900	136300		
1900-2450	4	2150	8600	2620.9	2750
1400-1800	11	1600	17600		
	$N^* = 62$		$\sum = 162500$	$\bar{X} = 2620.9$	2750

หมายเหตุ: * ผู้ที่เป็นศึกษานิเทศก์ก่อน พ.ศ. 2501 ไม่นำมาคิดเพราะเงินเดือนเป็นอัตราแบบเก่า

จากตารางที่ 11 จะเห็นว่าเงินเดือนมัธยฐาน (median) ของผู้เริ่มเข้ารับตำแหน่งศึกษานิเทศก์ คือ 2750 บาท แต่ค่าของเงินเดือนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของผู้เริ่มเข้ารับตำแหน่งศึกษานิเทศก์ คือ 2620.9 บาท

ตารางที่ 12

เงินเดือนปัจจุบันของข้าราชการจังหวัด (คิดเป็นเงินบาท)

เงินเดือน	f	X	fX	$\bar{X} = \frac{fX}{N}$	เงินเดือนมัธยฐาน (median)
4600 - 5000	6	4800	28,800		
4100 - 4400	16	4250	68,000		
3650 - 3950	3	3800	11,400	3523.2	3200
3200 - 3500	19	3350	63,650		
2750 - 3050	27	2900	78,300		
	N=71	$\Sigma x = 250,150$		$\bar{X} = 3523.2$	3200

จากตารางที่ 12 จะเห็นว่าเงินเดือนมัธยฐาน (median) ของข้าราชการจังหวัดปัจจุบัน คือ 3200 บาท แต่ค่าของเงินเดือนเฉลี่ย (mean) ของข้าราชการปัจจุบันคือ 3523.2 บาท

เป็นที่น่าสังเกตว่าอัตราเงินเดือนปัจจุบันที่สูงที่สุดของข้าราชการจังหวัด คือ 4800 บาท และอัตราเงินเดือนต่ำที่สุดของข้าราชการจังหวัดปัจจุบันคือ 2750 บาท

ตารางที่ 13

อายุมัธยฐาน (median) ของศึกษาธิการจังหวัดในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา

ปี	อายุ						จำนวน	อายุมัธยฐาน (median)
	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-60		
2509	2	3	4	10	22	2	43 ¹	50
2510	-	6		6	24	5	46 ²	51
2511	-	9	5	6	24	9	53 ³	51
2512	-	10	5	7	25	11	58 ⁴	52
2513	-	12	12	7	21	9	71	52

หมายเหตุ : 1 ผู้ที่เป็นศึกษาธิการจังหวัดหลัง พ.ศ.2509 ไม่นำมาคิด
 2 ผู้ที่เป็นศึกษาธิการจังหวัดหลัง พ.ศ.2510 ไม่นำมาคิด
 3 ผู้ที่เป็นศึกษาธิการจังหวัดหลัง พ.ศ.2511 ไม่นำมาคิด
 4 ผู้ที่เป็นศึกษาธิการจังหวัดหลัง พ.ศ.2512 ไม่นำมาคิด

จากตารางที่ 13 จะเห็นว่าในปี 2509 อายุมัธยฐาน (median) ของศึกษาธิการจังหวัดคือ 50 ปี ในปี 2510, 2511 และ 2512 อายุมัธยฐานของศึกษาธิการจังหวัดเป็นเป็น 50, 51 และ 52 ตามลำดับ ส่วนในปี 2513 อายุมัธยฐานของศึกษาธิการจังหวัด คือ 52 ปี

นั่นคือเป็นที่น่าสังเกตว่าคนหนุ่ม ๆ ที่มีอายุน้อย ไม่ค่อยมีโอกาสที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการจังหวัด จึงทำให้อายุมัธยฐานของศึกษาธิการจังหวัดในแต่ละปีสูงขึ้น

ศึกษาธิการอำเภอ

ตารางที่ 14

สถานที่เริ่มเข้ารับราชการของศึกษาธิการอำเภอ

สถานที่เข้ารับราชการ	จำนวน	%
ในจังหวัดที่เกิดหรือภูมิลำเนาเดิม	184	34.52
ในภาคเดียวกันกับจังหวัดที่เกิด	249	46.72
ในต่างจังหวัดและคนละภาคกับจังหวัดที่เกิด	100	18.76
รวม	N = 533	100.00

จากตารางที่ 14 จะเห็นว่าศึกษาธิการอำเภอปัจจุบันรับราชการในภูมิลำเนาเดิมมี 34.52 % ส่วนผู้ที่รับราชการในจังหวัดซึ่งอยู่ในภาคเดียวกันกับจังหวัดที่เกิดแต่ไม่ใช่ภูมิลำเนาเดิม มี 46.72 % และผู้ที่ปัจจุบันรับราชการในต่างจังหวัดและคนละภาคกับจังหวัดที่เกิดมี 18.76 %

ตารางที่ 15

พื้ความรุ้สำมัญของกั้ษาชัการอำเภอ

พื้ความรุ้	จำนวน	%
ค้ำกว่า ป.4	2	0.38
ป. 4	7	1.32
ค้ำกว่า ม.6 หรือ ม.ศ.3	130	24.39
ม.6 หรือ ม.ศ.3	348	65.29
ค้ำกว่า ม.ศ.5 หรือ ม.8 แต่สูงกว่า ม.ศ.3 หรือ ม.6	10	1.87
ม.8 หรือ ม.ศ.5 หรือ ต.อ.2	36	6.75
รวม	N = 533	100.00

จากตารางที่ 15 จะเห็นว่ากั้ษาชัการอำเภอที่มพื้ความรุ้สำมัญค้ำกว่า ป.4 ยังมีเหลื่ออยู่ 0.38 % ส่วนพื้ความรุ้สำมัญระดับ ป.4 ยังมีอื่ก 1.32 % และกั้ษาชัการอำเภอที่มพื้ความรุ้สำมัญค้ำกว่า ม.6 หรือ ม.ศ.3 มี 24.39 % พื้ความรุ้สำมัญระดับ ม.6 หรือ ม.ศ.3 มีมากที่สดุถึง 65.29 % นอกนั้เป็นผู้ที่มพื้ความรุ้สำมัญที่ค้ำกว่า ม.ศ.5 หรือ ม.8 แต่สูงกว่า ม.6 หรือ ม.ศ.3 มี 1.87 % และผู้ที่มพื้ความรุ้สำมัญระดับ ม.ศ.5 หรือ ม.8 หรือ ต.อ. 2 มี 6.75 %

ตารางที่ 16

วุฒิทางครูของศึกษานิเทศก์อำเภอ

วุฒิทางครู	จำนวน	%
ไม่มีวุฒิทางครู	36	6.75
ว. หรือ พ.	24	4.50
ป.ป. หรือ พ.ป.	194	36.40
ป.ม. หรือ พ.ม.	174	32.65
พ.อ.	2	0.38
ปริญญาตรีทางการศึกษาหรือกฎหมาย	93	17.44
ปริญญาตรีและประกาศนียบัตรชั้นสูง	2	0.38
ปริญญาโท	8	1.50
รวม	N = 533	100.00

จากตารางที่ 16 จะเห็นว่าศึกษานิเทศก์อำเภอที่ยังไม่มีวุฒิทางครูมีอยู่ 6.75 % วุฒิกว. หรือ พ. มี 4.50 % ส่วนผู้ที่มิ่วติ ป.ป. หรือ พ.ป. มี 36.40 % ซึ่งมากที่สุด รองลงมาได้แก่ผู้ที่มีวุฒิป.ม. หรือ พ.ม. มี 32.65 % นอกจากนี้ยังมีวุฒิป.อ. อยู่อีก 0.38 % ผู้ที่ได้ปริญญาตรีทางการศึกษาหรือทางกฎหมายมี 17.44 % ส่วนผู้ที่ได้ปริญญาตรีและประกาศนียบัตรชั้นสูงมี 0.38 % และผู้ที่ได้ปริญญาโท มี 1.50 %

ตารางที่ 17

ตำแหน่งเมื่อเริ่มเข้ารับราชการของศึกษานิเทศก์อำเภอ

ตำแหน่ง	จำนวน	%	
ครูประชาบาล	287	53.85	
ครูกรมอื่น ๆ	131	24.58	80.68
ครูเทศบาล	12	2.25	
ตำแหน่งอื่น ๆ (ที่โอนมา)	13	2.44	
ศึกษานิเทศก์อำเภอ (ทดลองปฏิบัติ)	2	0.38	
เสมียนพนักงาน	87	16.32	
ศึกษานิเทศก์	1	0.18	
รวม	N = 533	100.00	

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 17 จะเห็นว่า ศึกษานิเทศก์อำเภอที่มาจากครู-
 ประชาบาลมีมากที่สุด คือมีถึง 53.85 % ของศึกษานิเทศก์ทั้งหมด มาจากครูกรมอื่น ๆ
 อีก 24.58 % มาจากครูเทศบาลอีก 2.25 % ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าศึกษานิเทศก์อำเภอ
 ที่มาจากครูมีจำนวนมากที่สุดถึง 80.68 % (53.85 + 24.58 + 2.25) ส่วนที่มาจาก
 ตำแหน่งอื่น ๆ มีน้อยคือ ผู้ที่เคยเป็นเสมียนพนักงานมากจนมี 16.32 % โอนมาจาก
 ตำแหน่งอื่น ๆ 2.44 % และผู้ที่ให้ทดลองปฏิบัติราชการในตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ
 มี 0.38 % และจากศึกษานิเทศก์มีเพียง 0.18 % เท่านั้น

ตารางที่ 18

ตำแหน่งสุดท้ายที่ได้รับก่อนเป็นศึกษาธิการอำเภอ

ตำแหน่ง	จำนวน	%
ครู	164	30.77
เสมียนพนักงาน	83	15.57
ประจำแผนก	118	22.14
ผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอ	138	25.89
ศึกษานิเทศก์	24	4.50
ทดลองปฏิบัติงานในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ	2	0.38
ผู้ตรวจการประถมศึกษา	4	0.75
รวม	N = 533	100.00

จากตารางที่ 18 พบว่าผู้ที่โอนจากครูไปเป็นศึกษาธิการอำเภอมีจำนวนมากที่สุด คือมี 30.77 % รองลงมาได้แก่ผู้ที่ได้เลื่อนตำแหน่งจากผู้ช่วยศึกษาธิการอำเภอขึ้นเป็นศึกษาธิการอำเภอ มี 25.89 % นอกจากนั้นผู้ที่ได้เลื่อนตำแหน่งจากเสมียนพนักงานเป็นศึกษาธิการอำเภอมี 15.57 % จากตำแหน่งประจำแผนกเป็นศึกษาธิการอำเภอมี 22.14 % จากตำแหน่งศึกษานิเทศก์มี 4.50 % จากตำแหน่งทดลองปฏิบัติราชการในตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอมี 0.38 % และผู้ที่ได้เลื่อนตำแหน่งจากผู้ตรวจการประถมศึกษาเป็นศึกษาธิการอำเภอมี 0.75 %

ตารางที่ 19

อายุเมื่อเริ่มรับราชการของศึกษานิเทศก์อำเภอ

อายุ	f	X	fX	$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$	อายุมัธยฐาน (median)
35 - 39	4	37	148		
30 - 34	23	32	736		
25 - 29	89	27	2403	21.7	21
20 - 24	243	22	5346		
15 - 19	174	17	2958		
N = 533		Σ = 11591		$\bar{X} = 21.7$	21

จากตารางที่ 19 จะเห็นว่าอายุมัธยฐาน (median) ของศึกษานิเทศก์อำเภอเมื่อเริ่มรับราชการคือ 21 ปี แต่ค่าของอายุเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของศึกษานิเทศก์อำเภอเมื่อเริ่มรับราชการ คือ 21.7 ปี

ตารางที่ 20

อายุเมื่อเริ่มดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ

อายุ	f	X	fX	$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$	อายุมัธยฐาน (median)
50 - 54	12	52	624		
45 - 49	41	47	1927		
40 - 44	101	42	4242		
35 - 39	152	37	5624	35.8	36
30 - 34	128	32	4096		
25 - 29	84	27	2268		
20 - 24	15	22	330		
	N=533		$\sum fX = 19111$	$\bar{X} = 35.8$	36

จากตารางที่ 20 จะเห็นว่าค่าของอายุมัธยฐาน (median) ของศึกษานิเทศก์อำเภอเมื่อเริ่มเข้ารับตำแหน่งคือ 36 ปี แต่ค่าของอายุเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของศึกษานิเทศก์อำเภอเมื่อเริ่มเข้ารับตำแหน่งคือ 35.8 ปี.

ตารางที่ 21

อายุปัจจุบันของศึกษาธิการอำเภอ

อายุ	f	X	fX	$\bar{X} = \frac{\epsilon fX}{N}$	อายุมัธยฐาน (median)
56 - 60	111	55	6438		
51 - 55	91	53	4823		
46 - 50	133	48	6384		
41 - 45	122	43	5246	48.1	47
36 - 40	49	38	1862		
31 - 35	24	33	792		
26 - 30	3	28	84		
N = 533			$\epsilon = 25629$	$\bar{X} = 48.1$	47

จากตารางที่ 21 จะเห็นว่าอายุมัธยฐาน (median) ของอายุปัจจุบันของศึกษาธิการอำเภอคือ 47 ปี ส่วนค่าของอายุเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของศึกษาธิการอำเภอปัจจุบันคือ 48.1 ปี

ตารางที่ 22

วุฒิที่ใดเพิ่มขณะดำรงตำแหน่งศึกษานิกรอำเภอ

วุฒิที่เพิ่ม	จำนวน	%
วุฒิ ป.ป. หรือ พ.ป.	1	0.18
ป.ม. หรือ พ.ม.	16	3.00
กำลังทำปริญญาตรี	6	1.13
ปริญญาตรีทางการศึกษาหรือทางกฎหมาย	31	5.82
กำลังทำปริญญาโท	2	0.38
ปริญญาโท	6	1.13
อบรม 3 เดือนหรือไปทำงานต่างประเทศ	45	8.44
รวม	107	20.08

จากตารางที่ 22 จะเห็นว่าศึกษานิกรอำเภอที่ชวนหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเป็นการเพิ่มวุฒินั้นมีเพียง 20.08 % เท่านั้น และในจำนวนนี้ปรากฏว่าผู้ที่ได้วุฒิ ป.ป. หรือ พ.ป. มี 0.18 % ผู้ที่ได้วุฒิป.ม. หรือ พ.ม. เพิ่มขึ้นมี 3.00 % ผู้ที่กำลังทำปริญญาตรีในขณะที่กำลังทำการวิจัยมี 1.13 % และผู้ที่ได้ปริญญาตรีทางการศึกษาหรือทางกฎหมายมี 5.82 % ผู้ที่กำลังทำปริญญาโทในขณะที่ทำการวิจัยมี 0.30 % ผู้ที่ได้ปริญญาโทในขณะที่กำลังดำรงตำแหน่งศึกษานิกรอำเภอมี 1.13 % และผู้ที่ได้รับการอบรม 3 เดือนหรือได้มีโอกาสไปทำงานต่างประเทศมีมากที่สุด คือมี 8.44 % พวกนี้แม้จะไม่ได้วุฒิเพิ่มแต่ก็เป็นการก้าวหน้าทางอาชีพ (professional growth) อย่างยิ่ง.

ตารางที่ 23

ช่วงเวลา (gap) ที่ใช้ในการเพิ่มวุฒิของศึกษานิเทศกรอำเภอ (คิดเป็นปี)

เวลา (ปี)	f	X	fX	$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$	% ของผู้ใช้ เวลาเพิ่มวุฒิ
16 - 18	3	17	51		
13 - 15	5	14	70		
10 - 12	5	11	55	7.22	8.63
7 - 9	10	8	80		
4 - 6	10	5	50		
1 - 3	13	2	26		
$N^* = 46$		$\sum fX = 332$		$\bar{X} = 7.22$	8.63

หมายเหตุ: * ผู้ที่ไปปฏิบัติงานต่างประเทศหรืออบรม 3 เดือน และผู้ที่กำลังศึกษาต่อไม่นำมาคิด

จากตารางที่ 23 จะเห็นว่าศึกษานิเทศกรอำเภอที่ใช้เวลาในการหาความรู้เพิ่มเติมเพื่อเพิ่มวุฒิและใ้วุฒิเต็มเรียบร้อยแล้วในขณะที่กำลังดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศกรอำเภอมีเพียง 8.63 % เท่านั้น และในจำนวนนี้ปรากฏว่าใช้เวลาเฉลี่ยในการเพิ่มวุฒิประมาณ 7 ปี (7.22 ปี)

ตารางที่ 24

เงินเดือนเมื่อเริ่มรับตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอ (คิดเป็นเงินบาท)

เงินเดือน	f	X	fX	$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$	เงินเดือนมัธยฐาน (median)
2300 - 2900	2	2600	5,200		
1700 - 2150	14	1900	26,600		
1250 - 1600	78	1400	109,200	1110.6	1100
1000 - 1200	109	1100	119,900		
750 - 950	136	850	115,600		
	339		$\sum fX = 376,500$	$\bar{X} = 1119.6$	1100

หมายเหตุ: ผู้ที่เป็นศึกษานิเทศก์อำเภอก่อนพ.ศ. 2501 ไม่นำมาคิดเพราะเงินเดือนเป็นอัตราแบบเก่า

จากตารางที่ 24 จะเห็นว่าเงินเดือนมัธยฐาน (median) ของผู้ที่เริ่มรับตำแหน่งศึกษานิเทศก์อำเภอคือ 1100 บาท แต่ค่าของเงินเดือนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของศึกษานิเทศก์อำเภอเมื่อเริ่มรับตำแหน่งคือ 1110.6 บาท.

ตารางที่ 25

เงินเดือนปัจจุบันของศึกษานิเทศก์อำเภอ

เงินเดือน	f	X	fX	$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$	เงินเดือนมัชฌิมฐาน (median)
2450 - 3050	163	2750	448,250		
1800 - 2300	140	2000	280,000		
1300 - 1700	168	1500	252,000	1970.5	1,900
1050 - 1250	57	1150	65,550		
800 - 1000	5	900	4,500		
N= 533		∑fX= 1,050,300		$\bar{X}= 1970.5$	1,900

จากตารางที่ 25 นี้ จะเห็นว่า เงินเดือนมัชฌิมฐาน (median) ของเงินเดือนปัจจุบันของศึกษานิเทศก์อำเภอคือ 1900 บาท แต่ค่าของเงินเดือนเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของเงินเดือนปัจจุบันของศึกษานิเทศก์อำเภอคือ 1970.5 บาท

ตารางที่ 26

อายุมัธยฐาน (median) ของศึกษาธิการอำเภอในระยะ 5 ปีที่ผ่านมา

ปี	อายุ							จำนวน	อายุมัธยฐาน
	26-30	31-35	36-40	41-45	46-50	51-55	56-60		
2509	2	14	69	107	78	90	18	378 ⁵	44
2510	4	16	54	120	83	95	33	405 ⁶	45
2511	7	19	52	132	85	99	52	446 ⁷	45
2512	5	21	53	146	104	94	70	493 ⁸	46
2513	3	24	49	122	133	91	111	533	47

หมายเหตุ: 5^{ผู้}ที่เป็นศึกษาธิการอำเภอหลัง พ.ศ.2509 ไม่นำมาคิด
 6^{ผู้}ที่เป็นศึกษาธิการอำเภอหลัง พ.ศ.2510 ไม่นำมาคิด
 7^{ผู้}ที่เป็นศึกษาธิการอำเภอหลัง พ.ศ.2511 ไม่นำมาคิด
 8^{ผู้}ที่เป็นศึกษาธิการอำเภอหลัง พ.ศ.2512 ไม่นำมาคิด

จากตารางที่ 26 จะเห็นว่า ในปีพ.ศ. 2509 อายุมัธยฐาน (median) ของศึกษาธิการอำเภอคือ 44 ปี และในปี พ.ศ.2510, 2511, และ 2512 อายุมัธยฐานของศึกษาธิการอำเภอเป็น 45, 45 และ 46 ตามลำดับ ส่วนในปีพ.ศ.2513 อายุมัธยฐานของศึกษาธิการอำเภอคือ 47 ปี.

การวิจัยสนาม (Field Research)

ดังได้กล่าวมาแล้วว่าการวิจัยสนามนี้ใช้แบบสัมภาษณ์สอบถามตามศึกษาธิการ-
อำเภอและศึกษาธิการจังหวัด 10 จังหวัด ๆ ละ 3 คน ในจำนวนนี้เป็นศึกษาธิการ-
อำเภอจังหวัดละ 2 คน และศึกษาธิการจังหวัด 1 คน รวม 30 คน ผู้วิจัยได้เดินทางไป
สัมภาษณ์ด้วยตนเองทุกจังหวัด ข้อมูลที่ได้จึงครบถ้วน (5 % ของประชากรทั้งหมด)
ข้อมูลเหล่านี้เกี่ยวกับประสบการณ์ในการทำงานและความคิดเห็นของศึกษาธิการ ครอบคลุม
หลักสำคัญ 3 ประการคือ การบริหารบุคคลากรมี 6 ข้อ เกี่ยวกับประสบการณ์ในการ
ทำงานจริง ๆ 4 ข้อ และเกี่ยวข้องกับชุมชน 3 ข้อ รวมเป็นแบบสัมภาษณ์ 13 ข้อ
ดังรายละเอียดได้เสนอไว้แล้วในตอนต้นของบทที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์
แบบ Essay Analysis ตามคำแนะนำของ Allen L. Edwards บางข้อใช้คิดเป็น
เปอร์เซ็นต์ ซึ่งปรากฏผลดังต่อไปนี้

ตารางที่ 27

งานของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ และศึกษาธิการ

งานของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ศึกษาธิการ	จำนวน	%
<u>ครูใหญ่อาจารย์ใหญ่</u>		
บริหารภายในโรงเรียน	25	83.33
งานธุรการและวิชาการ	5	16.67
	<u>N= 30</u>	<u>100.00</u>
<u>ศึกษาธิการ</u>		
ควบคุมครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ หน้กทางบริหารบุคคลากร	27	90.00
ส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษาและอาคารสถานที่	3	10.00
	<u>N= 30</u>	<u>100.00</u>

จากตารางที่ 27 จะเห็นว่า ผู้ที่มีความคิดเห็นว่างานของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ เป็นการบริหารภายในโรงเรียน ซึ่งเป็นวงแคบแต่นักไปทางวิชาการ มี 83.33 % และผู้ที่เข้าใจว่างานของครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่เกี่ยวกับงานธุรการและวิชาการมี 16.67 % ส่วนงานของศึกษานิเทศก์นั้น ผู้ที่ตอบว่างานของศึกษานิเทศก์เป็นควบคุมครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่อีกคนหนึ่งซึ่งหมายความว่าศึกษานิเทศก์ต้องบริหารครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ควย อันเน้นหนักไปทางการบริหารบุคลากร มี 90.00 % และผู้ที่ตอบว่างานของศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณภาพทางการศึกษา รวมทั้งการสร้างบำรุงรักษาอาคารสถานที่ควยมี 10.00 %

ตารางที่ 28

ความคิดเห็นเกี่ยวกับตำแหน่งที่ควรได้รับก่อนเป็นศึกษานิเทศก์

ตำแหน่ง	จำนวน	%
เป็นครูมาก่อน	19	63.33
มาตามลำดับขั้น คือ ครูน้อย-ครูใหญ่		
ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ-ศึกษานิเทศก์อำเภอ		
ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด-ศึกษานิเทศก์จังหวัด	3	10.00
นักวิชาการและธุรการ	3	10.00
ครูใหญ่และเป็นศึกษานิเทศก์ควย	2	6.67
เสมือนพนักงาน	1	3.33
ขึ้นอยู่กับตัวบุคคล	1	3.33
ผานสถาบันกลาง	1	3.33
รวม	N = 30	100.00

จากตารางที่ 28 จะเห็นว่า ศึกษานิเทศก์ที่มีความคิดเห็นว่าจะเป็นผู้ที่จะเป็นศึกษานิเทศก์นั้นจะต้องผ่านการเป็นครูมาก่อนมี 63.33 % ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงที่สุด ส่วนผู้ที่มีความเห็นว่าจะเป็นผู้ที่จะเป็นศึกษานิเทศก์นั้นควรจะได้ผ่านการเลื่อนตำแหน่งมาตามลำดับขั้น คือ จากครูสอน-ครูใหญ่-ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ-ศึกษานิเทศก์อำเภอ-ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์จังหวัด-และศึกษานิเทศก์จังหวัด มี 10.00 % และผู้ที่มีความคิดเห็นว่าจะเป็นผู้ที่จะเป็นนักวิชาการและงานธุรการควรมี 10.00 % เช่นกัน นอกจากนี้ผู้ที่มีความคิดเห็นว่าจะเป็นผู้ที่จะเป็นศึกษานิเทศก์นั้นควรจะต้องผ่านการเป็นครูใหญ่และศึกษานิเทศก์มี 6.67 % ผู้ที่มีความเห็นว่าจะเป็นผู้ที่จะเป็นศึกษานิเทศก์นั้นควรจะต้องผ่านการเป็นเสมียนพนักงานมาก่อนมี 3.33 % ผู้ที่มีความคิดเห็นว่าจะเป็นผู้ที่จะเป็นศึกษานิเทศก์นั้นควรจะต้องผ่านการเป็นเสมียนพนักงานมาก่อนมี 3.33 % ผู้ที่มีความคิดเห็นว่าจะเป็นผู้ที่จะเป็นศึกษานิเทศก์นั้นควรจะต้องผ่านการเป็นเสมียนพนักงานมาก่อนมี 3.33 % ผู้ที่มีความคิดเห็นว่าจะเป็นผู้ที่จะเป็นศึกษานิเทศก์นั้นควรจะต้องผ่านการเป็นเสมียนพนักงานมาก่อนมี 3.33 % และผู้ที่มีความคิดเห็นว่าจะเป็นผู้ที่จะเป็นศึกษานิเทศก์นั้นควรจะต้องผ่านการเป็นเสมียนพนักงานมาก่อนมี 3.33 % เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 29

ความคิดเห็นเกี่ยวกับแหล่งความรู้ที่ใช้ปฏิบัติงานในตำแหน่งศึกษานิเทศก์

แหล่งความรู้	คะแนน	%
จากประสบการณ์ในการทำงาน	83	54.97
จากตำรา	51	33.77
จากการอบรม	12	7.95
ไหวพริบเฉพาะตัว	5	3.31
รวม	N = 151	100.00

จากตารางที่ 29 จะเห็นว่าความรู้ที่ใช้ในการปฏิบัติงานในตำแหน่งศึกษานิเทศก์นั้น ได้จากประสบการณ์ในการทำงานมากที่สุด คือมี 54.97 % รองลงมาได้จากตำรา ซึ่งหมายถึงการค้นคว้าหาความรู้ด้วยตัวเองมี 33.77 % นอกจากนี้ได้จากการอบรมมี 7.95 % และที่ได้จากไหวพริบเฉพาะตัวในขณะปฏิบัติงานมี 3.31 %

ตารางที่ 30

ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการที่ยึดถือสำหรับปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์

หลักการ	คะแนน	%
บริหารบุคลากรให้ดีที่สุด โดยเฉพาะการบำรุงขวัญ และมนุษยสัมพันธ์	65	44.52
ยึดระเบียบ กฎหมาย เป็นหลัก	19	13.02
ให้บริการแก่คนทั่วไป	17	11.64
มีความยุติธรรม	15	10.27
ทำให้ดีที่สุดตามความสามารถของตน	11	7.54
คุณภาพของการศึกษาสำคัญกว่างานในตำแหน่ง	7	4.77
ยึดพรหมวิหาร 4	6	4.11
สุจริต	6	4.11
รวม	N =146	100.00

จากตารางที่ 30 จะเห็นว่าหลักการหรือแนวที่ศึกษานิเทศก์ยึดถือในการปฏิบัติงานนั้นมีไม่เหมือนกัน ผู้ที่ใช้หลักการบริหารบุคลากรให้ดีที่สุด โดยเฉพาะการบำรุงขวัญและมนุษยสัมพันธ์มากที่สุดคือมี 44.52 % ส่วนผู้ที่ยึดระเบียบแบบแผนและเคร่งครัดต่อตัวบทกฎหมายมี 13.02 % และผู้ที่ถือการให้การบริการแก่คนทั่วไปเป็นหลักมี 11.64 % ผู้ที่ยึดเอาความยุติธรรมเป็นที่ตั้งมี 10.27 % และผู้ที่ใช้แนวทางการทำให้ดีที่สุดตามความสามารถของตนมี 7.54 % ส่วนผู้ที่คำนึงถึงคุณภาพของการศึกษาสำคัญกว่างานในตำแหน่งมี 4.79 % สำหรับผู้ที่เคร่งครัดต่อศาสนาโดยยึดหลักธรรมของพระพุทธเจ้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งพรหมวิหาร 4 มี 4.11 % และผู้ที่ยึดถือเอาความสุจริตเป็นสิ่งสำคัญยังมี 4.11 %

ตารางที่ 31

ความคิดเห็น เกี่ยวกับการไปร่วมสนุกรสนานกับผู้อยู่โต้งคัมภีษาของศึกษาศิการ

ความคิดเห็น	จำนวน	%
ไปร่วมตามโอกาสเหมาะสม	16	53.33
ไปร่วมทุกโอกาส	2	6.67
ไปร่วมบางโอกาส	12	40.00
รวม	N = 30	100.00

จากตารางที่ 31 จะเห็นว่าศึกษาศิการที่มีความเห็นวาคควรไปร่วมสนุกรสนานกับผู้อยู่โต้งคัมภีษาเป็นการสวนตัวตามโอกาสเหมาะสมมีมากที่สุดคือมี 53.33% และผู้ที่เห็นควรไปร่วมทุกโอกาสมีน้อยที่สุด คือ มี 6.67 % ส่วนผู้ที่มีความคิดเห็นวาคควรไปร่วมเพียงบางโอกาสเท่านั้น มี 40.00 %

ตารางที่ 32

การไปเยี่ยมเยียนผู้อยู่ไต่บังคับบัญชาของศึกษาธิการ

การไปเยี่ยม	จำนวน	%
ไปเยี่ยมเมื่อมีเหตุการณ์พิเศษ เช่น เจ็บป่วย, งานศพ, แต่งงาน ฯลฯ	10	33.33
นาน ๆ ไปเยี่ยมครั้งหนึ่ง	7	23.33
หาเวลาไปเยี่ยมให้ทั่วถึงทุกคน	6	20.00
ไม่มีเวลาไปเยี่ยมเพราะงานมาก	5	16.67
ไปเยี่ยมบ่อย ๆ	2	6.67
รวม	N = 30	100.00

เมื่อพิจารณาจากตารางที่ 32 จะพบว่าศึกษาธิการที่มีเวลาไปเยี่ยมเยียนผู้อยู่ไต่บังคับบัญชาเมื่อเวลาที่มีเหตุการณ์พิเศษ เช่น เจ็บป่วย งานศพ แต่งงาน ฯลฯ มีเปอร์เซ็นต์สูงที่สุด คือมี 33.33 % ส่วนรองลงมาได้แก่การที่นาน ๆ ไปเยี่ยมครั้งหนึ่งมี 23.33 % นอกจากนี้ผู้ที่พยายามหาเวลาไปเยี่ยมให้ทั่วถึงทุกคนมี 20.00 % ผู้ที่ไม่มีเวลาไปเยี่ยมเยียนถึงบ้านเลยเพราะงานมากมี 16.67 % และผู้ที่ได้ไปเยี่ยมบ่อย ๆ มีเพียง 6.67 % เท่านั้น ซึ่งน้อยที่สุด

ตารางที่ 33

การพิจารณาความดีความชอบของศึกษาธิการ

หลักการพิจารณา	จำนวน	%
แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมพิจารณา	10	33.33
ใช้ดุลยพินิจของตนเอง	20	66.67
รวม	N = 30	100.00

จากตารางที่ 33 จะเห็นว่าการพิจารณาความดีความชอบของศึกษาธิการเพื่อขึ้นเงินเดือนให้แก่วุฒิบัณฑิตนั้น กระทำกันใน 2 แบบ คือ ใช้วิธีแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นร่วมพิจารณา มีเพียง 33.33 % ซึ่งไม่ถึงครึ่ง และที่ใช้วิธีอยู่ในดุลยพินิจของศึกษาธิการเองมีมากกว่าครึ่งคือมีถึง 66.67 %

ตารางที่ 34

การแก้ไขการทำงานผิดพลาดหรือบกพร่องของผู้ปฏิบัติงานที่บังคับบัญชาของศึกษาธิการ

วิธีแก้ไข	จำนวน	%
ตัดเตือนเป็นการส่วนตัวโดยแนะนำ และให้วิธีแก้ไข	27	90.00
ให้แก้ตัวโดยใช้วิธีแข่งขันกันทำงาน หรือเรียกโทษบ่อย ๆ	3	10.00
รวม	N = 30	100.00

จากตารางที่ 34 จะเห็นว่าการแก้ไขการทำงานผิดพลาดหรือบกพร่องของผู้ปฏิบัติงานที่บังคับบัญชาของศึกษาธิการนั้น ส่วนมากใช้วิธีการตัดเตือนเป็นการส่วนตัวโดยแนะนำและให้วิธีแก้ไขซึ่งมี 90.00 % ส่วนการให้แก้ตัวโดยการให้วิธีแข่งขันกันทำงานหรือเรียกโทษบ่อย ๆ มีน้อย คือมีเพียง 10.00 % เท่านั้น

ตารางที่ 35

งานอื่น ๆ ที่ศึกษาธิการได้รับมอบหมาย

งานอื่น	คะแนน	%
งานจรต่าง ๆ ทุกชนิด	80	55.17
งานเทศบาลท้องถิ่นและเกี่ยวกับสงฆ์	34	23.45
งานที่กรรมการจังหวัดหรืออำเภอต้อง ทำงานทุกอย่าง เช่น พัฒนา- ชุมชน ปรามผู้ก่อการร้าย ฯลฯ	31	21.38
รวม	$\Sigma = 145$	100.00

จากตารางที่ 35 จะเห็นว่า งานอื่น ๆ ที่ศึกษาธิการได้รับมอบหมาย ให้ออกเหนือจากงานประจำในตำแหน่งนั้น ได้แก่พวกงานจรต่าง ๆ ทุกชนิด มีมากที่สุด คือ มี 55.17 % รองลงมาได้แก่งานเทศบาลท้องถิ่นและงานที่เกี่ยวข้องกับสงฆ์ ซึ่งมี 23.45 % และงานที่คณะกรรมการจังหวัดหรืออำเภอต้องกระทำทุกอย่าง เช่น การพัฒนาชุมชน การปรามผู้ก่อการร้าย ฯลฯ เป็นต้น มีน้อยที่สุด คือ 21.38 %

ตารางที่ 36

ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดหน่วยงานหรือสถาบันกลาง เพื่อฝึกอบรม
ผู้ที่จะเป็นศึกษานิเทศก์

ความคิดเห็น	จำนวน	%
ควรมีหน่วยงานหรือสถาบันกลาง	28	93.33
ไม่ควรมี	2	6.67
	N= 30	100.00
ให้กระทรวงศึกษานิเทศก์ เป็นผู้จัด	19	67.86
ให้สถาบันอื่นเป็นผู้จัด	1	3.57
ให้กระทรวงศึกษานิเทศก์จัดร่วมกับสถาบันอื่น	8	28.57
	N* 28	100.00

หมายเหตุ: * มีผู้ที่เห็นว่ายังไม่ควรมีหน่วยงานหรือสถาบันกลางเสีย 2 คน

จากตารางที่ 36 จะเห็นว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดหน่วยงานหรือสถาบันกลาง เพื่อฝึกอบรมผู้ที่จะเป็นศึกษานิเทศก์ของศึกษานิเทศก์ เพื่อหล่อหลอมความคิดเห็นหรือให้หลักการและทฤษฎีสำหรับปฏิบัติงานที่ถูกต้องนั้นปรากฏว่า ผู้ที่เห็นว่าสมควรมีหน่วยงานหรือสถาบันกลางดังกล่าวมีมากถึง 93.33 % ส่วนผู้ที่เห็นว่าไม่ควรมี มีเพียง 6.67 % เท่านั้น และในเรื่องนี้ผู้ที่เห็นว่าหน่วยงานหรือสถาบันกลางนี้ควรให้กระทรวงศึกษานิเทศก์เป็นผู้จัดมากที่สุดก็มี 67.86 % รองลงมาได้แก่ผู้ที่มีความเห็นว่าควรให้กระทรวงศึกษานิเทศก์จัดร่วมกับสถาบันอื่น มี 28.57 % และผู้ที่เห็นว่าให้สถาบันอื่นรับไปจัดแต่ผู้เดียวมีน้อยที่สุด คือมีเพียง 3.57 % เท่านั้น

ตารางที่ 37

ความคิดเห็นเกี่ยวกับเวลาหน่วยงานหรือสถาบันกลางใช้ฝึกอบรม
ผู้ที่จะเป็นศึกษาธิการ

เวลา	จำนวน	%
1 เดือน	3	10.71
3 เดือน	8	28.57
6 เดือน	5	17.87
1 ปี	8	28.57
1½ ปี	2	7.14
2 ปี	2	7.14
รวม	N* = 28	100.00

หมายเหตุ: * ผู้ที่มีความเห็นว่าไม่ควรมีหน่วยงานหรือสถาบันกลาง 2 คน
จากตารางที่ 37 จะเห็นว่าความคิดเห็นของศึกษาธิการเกี่ยวกับเวลาที่ใช้
ฝึกอบรมผู้ที่จะเป็นศึกษาธิการของหน่วยงานหรือสถาบันกลางนั้น ผู้ที่เห็นว่าควรใช้เวลา
ฝึกอบรมอย่างน้อย 1 เดือนมี 10.71 % พวกที่เห็นว่าควรจะใช้เวลาอย่างน้อย 3
เดือน มีมากที่สุดคือ 28.57 % พวกที่มีความเห็นว่าควรจะใช้เวลา 6 เดือนมี
17.87 % และผู้ที่เห็นว่าควรใช้เวลา 1 ปี มีมากที่สุดกับผู้เห็นว่าใช้เวลา 3 เดือน
เหมือนกันคือมี 28.57 % นอกจากนี้ผู้ที่เห็นว่าควรจะใช้เวลาปีรวม 1½ ปี มี 7.14%
และผู้ที่จะเห็นว่าควรจะใช้เวลา 2 ปี มี 7.14 % เช่นกัน

ตารางที่ 38

งานของศึกษาธิการที่ทำร่วมกับประชาชน

งาน	คะแนน	%
งานพัฒนาท้องถิ่น	33	24.09
การศึกษาผู้ใหญ่	25	18.25
ช่วยดำเนินการจัดตั้งโรงเรียน	20	14.59
ห้องสมุดประชาชน	19	13.87
ให้ความร่วมมือในเรื่องต่าง ๆ	18	13.14
โสตทัศนศึกษา	13	9.49
เกี่ยวกับศาสนา	9	6.57
รวม	$\Sigma = 137$	100.00

จากตารางที่ 38 จะเห็นว่างานต่าง ๆ ของศึกษาธิการที่ทำร่วมกับประชาชนหรือบริการให้แก่ชุมชนนั้น เป็นพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุดมีถึง 24.09 % งานรองลงมาได้แก่การศึกษาผู้ใหญ่ 18.25 % งานที่เกี่ยวกับการช่วยดำเนินการจัดตั้งโรงเรียนมี 14.59 % งานที่เกี่ยวกับห้องสมุดประชาชนมี 13.87 % งานการให้ความร่วมมือในเรื่องต่าง ๆ มี 13.14 % งานที่เกี่ยวกับโสตทัศนศึกษามี 9.49 % และงานที่เกี่ยวกับศาสนาเป็นอันดับสุดท้ายมี 6.57 % .

ตารางที่ 39

งานที่ประชาชนได้ช่วยเหลือศึกษาธิการ

งาน	คะแนน	%
ช่วยเหลือเกี่ยวกับการสร้างโรงเรียน เช่นให้เงิน ที่ดิน อุปกรณ์ ฯลฯ	83	50.00
ช่วยเหลือในลักษณะของการร่วมมือต่าง ๆ ให้ทุนการศึกษา	47	28.31
	36	21.69
รวม	c = 166	100.00

จากตารางที่ 39 จะเห็นว่างานต่าง ๆ ที่ประชาชนได้ให้ความช่วยเหลือแก่ศึกษาธิการนั้น เป็นการช่วยเหลือเกี่ยวกับการสร้างโรงเรียนมากที่สุด เช่นให้เงิน ที่ดิน อุปกรณ์ ฯลฯ มี 50.00 % รองลงมาได้แก่การช่วยเหลือในลักษณะของการให้ความร่วมมือต่าง ๆ มี 28.31 % อันดับสุดท้ายได้แก่การให้ทุนการศึกษาซึ่งมี 21.69 %

ตารางที่ 40

การไปร่วมงานกับประชาชนในงานพิธีต่าง ๆ ของศึกษา

การไปร่วมงาน	จำนวน	%
ไปร่วมงานน้อย ๆ	15	50.00
ไปร่วมงานน้อยที่สุด	15	50.00
	N= 30	100.00
ถ้าได้รับเชิญพร้อมกันหลายงานใช้วิธี		
แบ่งกันไป	17	56.67
ไปทุกงาน	8	26.67
เลือกไปบางงาน	5	16.66
	N= 30	100.00

จากตารางที่ 40 จะเห็นว่าศึกษานิเทศก์ที่ได้รับเชิญจากประชาชนให้ไปร่วมงานในพิธีสำคัญต่าง ๆ นั้น คือนักศึกษานิเทศก์ที่ไปร่วมงานน้อย ๆ กับผู้ที่ไปร่วมงานน้อยที่สุด มีจำนวนเท่ากัน คือมีอย่างละ 50.00 % ซึ่งในการนี้ถ้าได้รับเชิญพร้อมกันหลายงาน ผู้ที่ใช้วิธีแบ่งกันไปกับคนในครอบครัวมีมากที่สุด คือมี 56.67 % รองลงมาคือผู้ที่ใช้วิธีไปทุกงานโดยแบ่งเวลาไปมี 26.67 % และอันดับสุดท้ายคือผู้ที่เลือกไปบางงานเท่านั้น มี 16.66 %.

การทดสอบสมมุติฐาน

จากสมมุติฐานข้อ 1 ที่ว่าศึกษาธิการจำนวน 80 % มาจากครูจึงจำแนกออกเป็น 2 พวก คือศึกษาธิการจังหวัดพวกหนึ่ง และศึกษาธิการอำเภออีกพวกหนึ่ง สำหรับศึกษาธิการจังหวัด ผลปรากฏจากตารางที่ 4 ศึกษาธิการจังหวัดจำนวน 85.92 % มาจากครูหรือเคยเป็นครูมาก่อน

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร} \quad \frac{x}{\sigma} &= \frac{|P - \pi|}{\sigma_P} = \frac{|P - \pi|}{\sqrt{\frac{\pi(1-\pi)}{N}}} \\ \text{ในที่นี้} \quad P &= .80 \\ \pi &= .86 \text{ (85.92 \%)} \\ N &= 71 \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าในสูตรได้} \quad \frac{x}{\sigma} &= \frac{.80 - .86}{\sqrt{\frac{.86 \cdot .14}{71}}} \\ &= \frac{0.06}{0.35} \cdot 8.42 \\ &= 1.44 \end{aligned}$$

แต่ค่า $\frac{x}{\sigma}$ 1.44 จากตาราง⁹ ได้ 0.1499 แต่ค่า proportion ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 5 % คือ 0.05 ดังนั้นจะเห็นค่าของ $\frac{x}{\sigma}$ ที่ได้จากการคำนวณคือ 0.1499 มากกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมุติฐานอันนี้ นั่นคือ 80 % ของศึกษาธิการจังหวัดมาจากครู

สำหรับศึกษาธิการอำเภอ ปรากฏว่าผลจากตารางที่ 17 ศึกษาธิการอำเภอจำนวน 80.68 % มาจากครู

⁹อ้างแล้วหน้า, 52.

จากสูตร

$$\frac{x}{\sigma} = \frac{|P - \pi|}{\sqrt{\frac{\pi(1-\pi)}{N}}}$$

$$P = .80 \text{ (80 \%)}$$

$$\pi = .81 \text{ (80.68 \%)}$$

$$N = 533$$

แทนค่าในสูตรได้

$$\frac{x}{\sigma} = \frac{.80 - .81}{\sqrt{\frac{.81 \cdot .19}{533}}}$$

$$= \frac{-.01}{\sqrt{.039}}$$

$$= 0.59$$

ค่าของ $\frac{x}{\sigma}$ 0.59 ไปเปิดจากตารางได้ 0.5552 ค่าที่ระดับความมีนัยสำคัญ 5 % คือ 0.05 ดังนั้นจะเห็นว่าค่าของ $\frac{x}{\sigma}$ ที่ได้จากการคำนวณคือ 0.5552 มากกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมุติฐานอันนี้ นั่นคือ 80 % ของศึกษานิกรอำเภอมาจากครู

ทดสอบสมมุติฐานข้อ 2 ที่ว่าศึกษานิกรอำเภอและศึกษานิกรจังหวัด 50 % ได้เลื่อนตำแหน่งมาจากผู้ช่วยศึกษานิกรอำเภอ และผู้ช่วยศึกษานิกรจังหวัดตามลำดับ สำหรับศึกษานิกรจังหวัด ผลจากตารางที่ 5 ปรากฏว่า ศึกษานิกรจังหวัดที่ได้เลื่อนจากตำแหน่งตำแหน่งผู้ช่วยศึกษานิกรจังหวัดมี 52.11 %

จากสูตร

$$\frac{x}{\sigma} = \frac{|P - \pi|}{\sqrt{\frac{\pi(1-\pi)}{N}}}$$

$$P = .50 \text{ (50 \%)} \text{ จากสมมุติฐาน}$$

$$\pi = .52 \text{ (52.11 \%)}$$

$$N = 71$$

แทนค่าในสูตรได้

$$\frac{x}{\sigma} = \frac{.50 - .52}{\sqrt{\frac{.52 \cdot .48}{71}}}$$

$$= \frac{-.02}{\sqrt{.039}}$$

$$= 0.34$$

ค่าของ $\frac{x}{\sigma}$ 0.34 นำไปเปิดตารางได้ 0.7339 ค่าของ proportion ของ $\frac{x}{\sigma}$ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 5 % คือ 0.05 ดังนั้นจะเห็นว่าค่าของ $\frac{x}{\sigma}$ ที่ได้จากการคำนวณคือ 0.7339 มากกว่า 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานอันนี้ นั่นคือ 50 % ของศึกษานิการจังหวัดได้เลื่อนตำแหน่งมาจากผู้ช่วยศึกษานิการ-จังหวัด

สำหรับศึกษานิการอำเภอ ผลจากตารางที่ 18 ปรากฏว่าศึกษานิการอำเภอที่ได้เลื่อนตำแหน่งจากผู้ช่วยศึกษานิการอำเภอมี 25.89 %

$$\begin{aligned} \text{จากสูตร} \quad \frac{x}{\sigma} &= \frac{|P - \pi|}{\sqrt{\frac{\pi(1-\pi)}{N}}} \\ P &= .50 \text{ (50.00 \%)} \\ \pi &= .26 \text{ (25.89 \%)} \\ N &= 533 \\ \text{แทนค่าในสูตรได้} \quad \frac{x}{\sigma} &= \frac{.50 - .26}{\sqrt{\frac{.26 \cdot .74}{533}}} \\ &= \frac{0.24}{0.44} \\ &= 12.59 \end{aligned}$$

ค่าของ $\frac{x}{\sigma}$ 12.59 จากตารางซึ่งมีแต่ $\frac{x}{\sigma} = b$ ได้ 0.00, 000, 000, 197 ซึ่งมีค่าน้อยมาก ดังนั้นค่าของ $\frac{x}{\sigma}$ 12.59 จึงยิ่งน้อยมาก แต่ค่าของ proportion ของ $\frac{x}{\sigma}$ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ 5 % คือ 0.05 จึงเห็นว่าค่าที่ได้จากการคำนวณจึงน้อยกว่า 0.05 มาก จึงปฏิเสธไม่ยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้.